

Statens Fastighetsverks skogslandskap - en kort beskrivning.

I de statligt ägda skogarna närmast fjällen som förvaltas av Statens fastighetsverk (SFV) har 18 nya skogslandskap avgränsats. Totalt omfattar de 1,4 miljoner hektar. Syftet med dessa landskap är att det framtida brukandet ska anpassas till de skogsekologiska förutsättningar som råder i de olika skogslandskapen.

Hur avgränsas landskapen?

Syftet med avgränsningen har varit att dela upp skogarna i enheter som naturgeografiskt och ekologiskt uppvisar gemensamma särdrag. T ex har större talldominerade skogar på mager mark hänförs till egna skogslandskap medan mer grandominerade skogar på näringsrikare marker har förts till ett annat skogslandskap. I vissa fall har skogar som ligger nära fjällkedjan med ett relativt nederbördsrikt klimat och mer finkorniga jordar skiljts från torrare skogar som ligger längre österut med mer grovkorniga jordar. Även markernas arrondering har spelat in i uppdelningen. I de fall vi har väldigt stora sammanhängande markinnehav så har vi i allmänhet försökt använda naturliga gränser som t ex större vattendrag vid avgränsningen. Det skall dock påpekas att denna typ av landskapsindelning i mångt och mycket är en subjektiv process och att den kan göras ur en mängd olika synvinklar.

Där inte andra markägares marker gränsar mot vårt innehav har yttergränserna för skogslandskapen dragits ut till dess att skogarna glesas ut och virkesförrådet underskrider 35 kubikmeter per hektar. Det är en gräns som vi bedömer kan utgöra en ungefärlig gräns för när skogen blir så pass gles att den ekologiskt inte har samma möjligheter att hysa en ”normal” skogsfauna/flora. Samtidigt bör denna gränsdragning ungefärligen inkludera de marker som skulle klassas som skog enligt internationella definitioner. Avgränsningen har gjorts med hjälp av tolkning av satellitbilder.

Hur beskrivs skogslandskapen?

För varje skogslandskap sammanställer vi grundläggande skogliga data. Genom att använda satellitbilsdata kan vi få en grov beskrivning av skogslandskapets virkesförråd och trädslagsblandning. Temakartor som beskriver detta har tagits fram för varje skogslandskap och redovisas här på hemsidan. För de delar av skogslandskapet som sedan tidigare är skogsindelade kan vi ta fram mer detaljerade uppgifter om dessa skogars fördelning på olika åldersklasser, huggningsklasser, vegetationstyper och beståndstyper med avseende på trädslagsfördelning. Vidare finns det uppgifter om virkesförrådets fördelning på olika trädslag och åldersklasser. För varje skogslandskap finns ett plandokument som innehåller denna typ av analyser.

Tack vare att vi under flera år har naturvärdesinventerat våra äldre skogar har vi kunnat sammanställa uppgifter och kartor om förekomsten av bestånd med höga naturvärden. Här på hemsidan redovisas temakartor över var vi funnit sådana bestånd samt över vilka delar av skogslandskapen som är skyddade som naturreservat och Natura 2000-områden. Mer detaljerade uppgifter om skyddsvärda områden med höga natur- eller kulturvärden samt vilka eventuella åtgärder som vi planerar att utföra i syfte att öka dessa värden har sammanställts i tidigare nämnda plandokument.

Vilka mål gäller i skogslandskapen?

På grund av en stor variation i naturgeografiska förutsättningar, och olika grad av kulturpåverkan, skiljer sig natur- och kulturvärdena ganska mycket mellan olika skogslandskap. I vissa landskap är värdena främst knutna till gamla störningspräglade tallskogar och i andra till

orörda fuktiga granskogar. I något enstaka starkt påverkat skogslandskap är värdena främst knutna till en rik förekomst av lövträd som asp, sälg och björk. De kvalitativa målen kan därför skilja sig mellan olika landskap.

I syfte att uppnå en hög kvalitet i varje enskilt skogslandskap har SFV satt upp vissa mål för miniminivåer avseende speciella kvalitéer för varje skogslandskap. Dessa mål framgår av tabellen nedan. I den högra delen av tabellen är de krav som svenska FSC ställer och som är ett krav för att certifiera sitt skogsbruk. Denna certifiering erhöll SFV år 2000, som den första den skogsförvaltande myndigheten i världen.

Tanken är att dessa mål ska uppnås inom en 20-årsperiod, utom i de fall där det är uppenbart omöjligt t ex pga brist på ”mycket gammal” skog. I de flesta skogslandskap är målen när det gäller natur-/kulturvårdsavsättningar uppnådda, men i några av de mest påverkade skogslandskapen har urvalet av objekt inte slutgiltigt skett. Värt att notera är att samtliga de grundläggande FSC-krav som redovisas i tabellen är uppnådda i varje skogslandskap.

Generella mål för miniminivåer på den indelade produktiva skogsmarken i SFV:s skogslandskap:

I den högra kolumnen har de krav som anges i den svenska FSC-standarden, alternativt vår tidigare fsc-revisor Svensk Skogscertifiering (SSC), angetts som jämförelse.

	SFV	FSC/SSC
Skog avsatt för natur-/kulturvårdsändamål	20 %	5 %
varav andel naturvård orörd (NO)	10 %	-
Andel gammal skog	30 % över 100 år	20 % över LSÅ ¹
Andel mycket gammal skog	15 % över 150 år	3 % över 2*LSÅ ¹
Andel lövdominerad skog	5 % i Norrbottens län	5 % på frisk och fuktig mark
	10 % i Västerbottens län & Jämtland	
Andel lövträd:		
tallmarker röjnings- & gallringsfas	10 %	5-20%
granmarker röjnings- & gallringsfas	20 %	5-20%

¹ = lägsta ålder för slutavverkning enligt skogsvårdslagen